

ПАУН ВУЧКОВ

СПОМЕНИ ОТ МОЯ ЖИВОТ

ЧАСТ I

ДЕТСТВОТО МИ

Когато за първи път се събудих, се намерих в една колиба на две глави / вилообразен покрив/, покрита с шума и слама до земята и на средата огнище. В тая колиба бех заобиколен от следните лица: мама, тате, нана Маринко, нана Таки, кака Стоянка, кака Цана, кака Дица и кака Таса.

Помна, че ги запитах, откъде са ме взели и защо им съм. Най-малката ми сестра Таса започна да ми разправя, че на тата не му е името „тата”, а така му викаме, защото ни е баща на всичките, а името му е Вучко. Така също на мама не е името ”мама”, а така ѝ викаме, защото ни е майка на всичките, а името ѝ е Младена. Каза ми също, че нана Маринко и нана Таки са ни братя, кака Цана и кака Дица са ни сестри, и че всички сме деца на мама и тата. Стоянка е съпруга на най-стария ни брат Маринко. Отпосле започна да дохожда още една наша сестра, Босилкя, женена за Геко Тодоров Клецов и довеждаше с нея момченце Миленко и след него пронесе едно момиченце Ана и с него почина. Почина и Миленко.

След това сестра ми Таса ме заведе при чичо Грозе и стрина Трена. Там заварихме техните деца: Славко, Дичо, Мина, Лита, а едно дете почина некръстено. След него се роди Панчо.

Също ме заведе при втория чича Панко и стрина Бойка и техните деца: Дацо, Неда, Митра, и Ана. След тях се родиха Димо и Спаса.

Тогава разбрах, че махалата, в която живееме с чичеве, се казва Мачища, най-горната махала на Губислав в реката Пребойница. И чичеве живееха в такива колиби като нашата. Докато са били заедно с баща ми, домът им бил в с. Зимевица, а в махалата Мачища-кошарата. Когато избегали турците, нашите напуснали селото Зимевица и се преселили в махала Мачища.

Роден съм на 1-ви септември 1876 г. Сестра ми Цана не помна кога се оженила за Петър Минков Драйчов, а само знам, че кога дойдоха в нас хора с гайди и тупани, не можех да трая гласа на тупана и плаках от него.

Като пораснах малко, домашните ми казаха, че съм на пет години, но аз помнех от по-рано. Сестра ми Таса почна да ме води по другите домове в Мачища, които беха на брой дванадесет къщи – домакинства, както следва:

1. Дамян Китов, съпруга Линка със синове: Занко, Величко, Славко и Стойко, дъщеря Мица, снаха Дунка с деца: Каранфила/ Трендафила/, Кева и Стоянка, а отпосле се роди Миле

2. Грозе с майка Дона, съпруга Ганка, брат Йордан и синове Ангел, Атанас, Стоян, Петър, Васил и дъщеря Петкана. Последните пет деца се родиха много по-после.

Поменатият брат на Грозе-Йордан Станков е от фамилията на Христовци. Баща му Станко Манов е втори мъж на Дона Найденова. При Освобождението на България се обесил по домашни причини в една градина.

3.Илия Китов със съпруга Сива, син Георге Илиев и дъщеря Занка, внук Ангел и внука Ана, деца на починалия му син Грозе Илиев. Внуци –Димитър, Мирон, Андрю и Киро Георгиеви и Палагия. Снахи Микя Грозева и Дона Георева.

4.Беле Лилов, съпруга Мица, майка Калина, брат - Христо и Иван. Последните живееха в с.Зимевица. Синове Вене, Васил и Марин и дъщери Милена, Наса, Марга и Пена Белини

5.Тодор и Бончо Митрови. Съпруга на първия е Стоянка, а на втория Стефана. На първия синове са Митър и Петър, и дъщеря Дона. На втория дъщери са Пенка, Цана, Стана и Грозда.

6.Еленко Митров и братовчед Грозе Иванов, неговата майка Стоянка, съпруга Ката Грозева и сестри Аница и Милана.

7.Коца Стоянов със съпруга Вълкана и синове Гроздан и Станко.Снаха Таса Грозданова, внуци Тодор, Георги и Ангелина.

8. Гълъб Геров,съпруга Буда, син Мане, дъщеря Гълъбинка, снаха Стана Манева и внучета Дона, Мара, Стоянка, Ана, Васил и Антония.

9. Тоне Геров със съпруга Трена и синове Вуце, Рангел, Гьоре, дъщеря Цана и снаха Бонка Вуцева.

Тия девет семейства в махала Мачища с поменатите по-горе правят всичко дванадесет и произхождат от най-голямата фамилия-Стаменковци.Родоначалник на тая фамилия Стаменко, произхожда от друга такава-Мечкановци. По предание се предполага, че той е убил мечка в с. Зимевица при извора „Сумая”, където са живеели.

Името на Стаменковия баща не се знае, а той имал синове Тодор, Лило и Жлътко /може би прекор/. Последният е живял в село Дупни връх, Врачанско, от който са произлезли родовете в с.Дупни връх Жлътковци и Щръбковци, от които се преселило едно семейство в Горна махала, Берковско.

Тодор Стаменков създаде семейство, упоменато в точка 7-ма по горе. Тодор родил Стоян, Стоян родил Коца, Величко и Дамян. Последният нямал деца, а вземал сина на Величко –Петър,който живееше в село Заножене, Берковско, а сега се пресели в с.Долни чифлик-Варненско.

Коце Стоянов е ходил на печалба в Цариград, Люле-Бургас и много други градове. Знаеше гръцки и турски езици.

Лило Стаменков имал четирима синове-Кито, Митар и Геро, Паун и дъщеря Яна.

I.Кито е ходил на поклонение в Света гора и е имал следните синове-Атанас, Лазар, Лило, Илия, Дамян и Станко глухонемия.

1.Атанас е създаде семейството на Грозе Найденов, упоменато по-горе.

2.Лазар Китов е създаде семейството на Петър Лозанов в махалата Самотвор, последният родил Ангел и Георге и дъщери Зорка и Пена.Тая фамилия живееше в махала Самотвор, а сега в гр. Нови пазар, Шуменско.

3.Лило Китов родил Беле,Христо и Иван и дъщери Линка и Доста със семейство, упоменато в точка четвърта по-горе.

4.Илия Китов със семейство в точка 3.

5.Дамян Китов със семейство в точка 1-ва.

6.Станко Китов не е създавал семейство.

Преповторение за Дамян Китов.Неговият син Величко, докато бил млад, изковал с чук един кръст на могилата на Равно буче и един в подмола под Овчарнико и един при кладенеца на Дедуровата кукла.Същият се преместил в гр. Враца и от там в Криводол, Врачанско.

II. Митар Лилов е създаде синове Тодор и Бончо, упоменати в точка 5-та и Еленко и Иван, упоменати в т.6-та.

III. Геро Лилов Стаменков имал синове Гълъб и Тоне, упоменати в т.8-ма и 9-та.

IV. Паун Лилов Стаменков със съпруга Георгия, родена от фамилия Манчовци, имал синове –Вучко, Грозе и Панко, и дъщери Велика, Бенка и Мица, със семействата, упоменати по-напред. Велика е женена за Косто Кожухарски, Бенка за Станко Биволски от Заногe и Мица за Васко Маджарски от село Брезе. Убита от турците.

В цялата тая махала домакинствата живееха в сламени къщи с по една стая и без прозорци. Светлината дохождаше от комина и от вратата. На средата огнище и от нагладения огън вечерно време се осветяваше стаята. Час не се знаеше. Креватите, тогава наричани одрове, бяха поставени наоколо според числото на хората. Щом някой от семейството се разболееше, му постилаха до огъня.

До Освобождението тия семейства са имали домове в селото Зимевица, а тук било наречено държава. Заселването им било станало от един турчин „спахия”, за който ще говорим после.

ХОДЕНЕТО МИ С ДОБИТЪКА

Често пъти сестра ми Дица ме водеше със себе си на ягоди, на малини, с говедата и овцете и пр. Най-напред пасях свинете. Майка ми беше много мераклия на свинете и държеше повече. Зимно време ги хранехме с козя тор и брашно. Лятно време ги пасях на Параджилнико и Карчанов дол, сапети като коне, а на едно от тях беше вързано звънец, та кога ги опусна на нивата, те ги чуваха от дома. Аз много обичах по водотеците да си правя воденици. Макар че имах възраст за училище, не бях ходил, защото в махалата Губислав такава нямаше, а имаше само в с. Зимевица. За учението тогава имах мнението, че всяка дума има отделен знак, и че ако почна да уча, набираше ме страх, кога ще успея да науча толкова знакове. По една време бях намислил да си съставя знакове, но опитът пропадна и аз се примирих с положението си да не уча.

След свинете започнах да паса конете. Баща ми беше дърводелец. Правеше лопати, дръжки, вили, кобилицы и др. Заведеше конете в Чуколово требеже, сапнеша ги и аз оставах при тях, а той отсечеше некое дърво и вечерно време си откарвахме дома конете. През това време той направи къща с една стая с комин и без прозорец, покрита с шинди /дъски/.

По едно време, откакто се окосиха ливадите, мене ме пратиха с шилетата със Славко на чичо Грозе. Те се събираха със Стойко Дамянов, Георге Тонин и др. и почнаха да говорят, че нашите ще се борят с турците. Аз ги питах как ще се борят. Славко Грозин ми обясни ”ще се съберат и от двете страни по много и ще се стрелят с пушки, и ще се срещнат със сабите и ще се сечат, а когато някои побегнат, другите ще ги считат за победени” и аз отново се изплаших.

През летото разбрах, че отишли войници. Почнаха все това да си приказват. Брат ми Маринко отиде в милицията /помощни, военновременни части, опълчение /. Всички знаеха, че битката ще стане с Турция. Баща ми беше взел от Динчо Величков от с. Заногe кози на заем, но той дойде и си ги откара, а нам останаха четири дърти и осем ярета и аз станах вече козар с Славко Дамянов, Славко Коцев и др. Пасохме ги по Царица, Муртини требеже и Менков хърт. Всички приказваха, че ще се биеме с турците. Като бехме на връх Козница, чухме че нещо гърми към юг. Заслушахме, топове гърмят. Отидох си дома вечерта. Съобщиха, че вместо турците, сърбите ни обявили война и минали границата.

Между тия големи събития, които се извършиха, се случи едно такова явление на небето. Сърбите бяха на Сливница, беше ясно хубаво време и не знам кой от нас извика ”излизайте да видите какво става на небето”. Излезох и аз и виждам, че на небето се раздвижили звездите по целия небосклон. Едни се срещат и разминават, та

дадоха светлина на земята. Това трая около 10 минути и се успокои. Досега, колкото книги съм прочел, не съм срещал за това събитие и тая катастрофа на небесното пространство. //Това събитие не е измислено. Паун Вучков е наблюдавал така наречените” андромедиди”, астероиден дъжд от кометата „Биела”, чиято активност е продължила през целия септември-до 27 ноември 1885 год.Това сведение научихме от д-р Иван Попов, канд. на физ.науки, за което му благодарим!- бел.Л.Прекрутов//.Дойде съобщение, че дошла наша войска от Тракия.Стана една голяма радост и в стари, и в млади, като се научиха, че сърбите избегали от българската територия.

През м.февруари 1886г.майка ми ме заведе на кошарата в местността Равно буче-Бучаивата поляна да стоя дено при ягнищата. Брат ми Таки пасеше овцете, а баща ми дневно време ходеше по гората да делия гора, а нощно време лежеше при нас на кошарата.

На Гергьовден си отидох дома в Мачища и през лятото пасох там крави и телци, а яловите откараха в яловината.През месец август на същата година докараха последните от яловината, та станаха всичко 14 и ги откарахме на Равно буче на помената кошара.Вечерно време баща ми ме придружаваше, а денем ходеше по гората на работа.

Местността Равно буче е едно красиво място.Намира се в западната част на Губиславската планина. Граничи на запад с Губислав, гората Царица, на юг с пролома на река Пробойница, на север северния клон на западната част на Стара планина. Границата на изток извора на река Хайдушки дол. Гледана от юг от Конярски връх местността представлява пресечен конус.Названието си носи от това, че е равно и че една време било обраснало с букова гора, а сега е направено на ливади. Има поличби от изкъртени от вятъра дървета, като корените са направили въртопи,а извадената земя с корените сега представлява гробове.

Баща ми разправяше, че през това място е минал някакъв комита, та турците изкарвали местното население, между които бил и той, да пази. Отпосле срещнах едно описание на този комита-бил е Панайот Хитов, който в своите мемоари пише, че е минавал през такова място.

Една вечер дохожда да преношува един старши горски стражар, някой си Неделко-Нецо от с.Ребърково, Врачанско. Разправяше на баща ми , че той бил комита с Христо Ботев.

През 1887г. станах козар и другарувах с братята Стойко и Славко Демянови, които посяха осемдесет кози, а аз двадесет и четири. Те беха по-стари от мене - Стойко с три , а Славко със седем години. През месец май, в мое и на Стойко присъствие в местността Павлова полена, Славко полуде.Домашните му го заведоха на Врещичкия манастир на молитва, където престоя четиредесет дена, оздраве и си дойде/Клисурския манастир, Берковско, покрай който тече р.Врещица-бел.Л.Прекрутов/. Започна да ми разправя за черквата, за книгите и как му чели.Той не знаеше да чете и пише, защото и тогава в махалата Губислав нямаше училище, нито пък имаше грамотен човек.С него двамата желяехме да имаме възможност да учиме да четем и пишем и ако знаехме, много бихме чели книги.Той беше със седем години по-стар от мене. През 1888 и 1889 година пак бях козар и по едно време същия Славко Дамянов ми заяви, че той се научил да пише, че всичко знаел и немал нужда повече да учи.Аз му възразих, че хората по много години учат и пак не могат всичко да знаят и научат. Аз си предполагах, че всяка дума има отделен знак и се чудех кога той е успел да научи толкова знакове.Но той ме убеди, че лесно може човек да се научи, щом научи тридесет и две букви, от които се състоят всичките думи.Тогава на мен ми се изясни в акъла , че действително и тогава го помолих да ми напише името на една дъсчица, която носех в джоба и одялвах, а той ми пишеше и други и по тоя начин научих доста букви.Това беше през есента на 1889 г.,а аз съм роден на 1 септември 1876 г. и през месец

октомври съм бил на 13 години. В същото време и брат ми Таки, който беше връстник на Славко Демянов, почна и той да учи и образувахме един кръжок от самоуци. Понеже нямахме молив и книга, рисувах с ножа по кората на буките имена, но не правех разлика от коя страна да пиша буквите. Към края на 1889 г. и началото на 1890 г. брат ми Таки се снабди с буквар и научи печатните и ръкописни букви. Така и аз направих, почнах да сричам думите и да ги пишем с него правилно. През това време, през месец април, брат ми Таки го вземаха войник и отиде в с. Заногe в училището да понаучи нещо и ми донесе една читанка от второ отделение, един календар, един съновник и едно евангелие от Матей. След три години като научих буквите и почнах свободно да пиша и чета, не можах да прочета онова, що бях драскал по буквите.

Понеже съм слушал как се чете в черквата и аз поддържах същото и с глас четях читанката, както и другите книги, за да развия езика си, но на точки и запетаи не обръщах внимание. През месец септември 1890 г. същият ми брат Таки постъпи като слушател в с. Искрец в училището на манастира и ми донесе учебниците от четвърто отделение-закон Божи, свещена история, земеописание и една числителница /алгебра/ от А.Малинин и К.Буренин, от която научих четирите действия по сметание, а така също и мерките и теглилките, както и десетичната система и старите мерки и теглилки. Запознах се с описанието на Земята, Слънцето, Месеца, вървенето на земята и обикалянето ѝ около Слънцето за една година, петте материци с държавите и главните им градове. С българската отечествена история, български език и геометрия не бях запознат. През 1890 г. пак пасях козите и в чантата при хляба се намираха книгите.

НА ОБЩИНСКА СЛУЖБА

На 29 юни 1892 г. ме назначиха в Зимевишката община, която се състоеше от селата Зимевица, махала Губислав, с. Заселе и с. Заногe. Службата ми беше да нося по домовете пощата от околийското управление в с. Бучино-Дервен два пъти седмично, вторник и петък, и да разнасям призовките и писмата на жителите от общината. /Околийското у-е на Искрецка околия временно се помещавало в с.Бучин проход, докато се построи сградата му /1891/, в която днес е основното училище на селото-бел. на Л.Прекрутов./ В с.Заногe полски пьдар беше Тудорин, на който бащиното име не знам. Той ми услужваше в с. Заногe , а в махала Губислав и в с. Зимевица аз си извършвах това. Кмет беше Славко Илков от с. Заногe, а общински писар Тодор Димитров от с. Брезе. Общината се помещаваше в една стая на училищното помещение в с. Зимевица.

Околийски началник беше Иван Загорски, негов секретар Коста Киров от с. Новоселци //Днес гр. Елин Пелин –Л.П. // . Старши писар беше Кръстан Славков от Бучино, а писари Андон Лазаров и Таско И. Бориславов от с. Шума, литографчик Илия Станоев от с. Годеч. Мирова съдия Иванов, негов секретар Ангел Георгиев от с. Искрец //Ангел Г.Костов/ Кардашов –Л.П.//. Писари Маринко Величков // Маринко Велков Паунов/Кулинци/-Л.П.//, Никола Георгиев // Ник.Г.Костов-брат на Ангел Георгиев-Л.П.// и Никола Величков от с. Искрец. Мой колега от с. Лакатник беше Илия Ганчов.

Имаше и ковчезничество, където бирниците предаваха данъците.Писари беха Михо Петров // Михаил Петров Марков/ Бугьовци/-Л.П // и Първан Стоилков // Първан Стоичков Колев /Лишковци/-Л.П. // от с. Искрец. Мой колега от с. Искрец-Дойчин Алексов //Дойчин Алексов Величков/ Количинци, Кукла –Л.П.//, а от Брезе-Дамян Гълъбов // Дамян Ив.Костов, род Цуринци, с. Брезе, Гълъбов по името на втория си баща.-Л.П.// В последната община беше кмет Пенко Иванов, писар Апостол Илиев от с. Шума. Мой колега от с. Лакатник беше Илия Ганчов, куриер- разсилен за Своге –Янаки

Младенов от с. Церово. Касиер на Земеделческата банка в с. Бучино беше Миле Петров от с. Добърчин. През месец септември с.г. дойде за учител в с. Заногe Ангел Н. Грозданов от Македония, който тури истинската основа на училищата в този край. Образованието зависеше повече от тогавашната „интелигенция”, която беше против просветата. Учителите посещаваха училището, колкото да не е без хич и повечето се влияеха от тогавашните водители и кметове, но когато дойде Ангел Н. Грозданов, той не се поддаде на тия селски домогвания. Явиха се вече момчета, които почнаха свободно да четат и пишат. От него взеха пример и учителите от Зимевичкото и Заселското училище. Той укротяваше децата не с бой и кряскане, но с благи думи. Немирните повикваше при себе си, погладеше ги по косата и им дадеше кротки и назидателни наставления, които слушаше целия клас. И така децата станаха много мирни и послушни и нему бе много драго да се занимава с тях, когато предаваше уроци, така леко и разбрано, щото децата се надпреварваха кое по-напред да каже урока. Особен ред беше завел при разпускането на децата по домовете им, по ранжир// от френски-подреждам-Л.П.//. Най-напред най-малкото, след него по-големото, подир него също така и по-същия ред до най-големото отзад. По тоя ред смирено всяко си отиваше в своя дом, докато се свърнат всичките. И във всеки строй поставяше по-един дежурен, който следеше реда и на утрото докладваше на учителя за нарушенията на някои. Знаеше черковен ред и пееше в черквата по ноти. Аз като не посещавах училището, го запитвах и той ме разбра що за човек съм.

През месец ноември с.г. напуснах службата, понеже бех още малък и не можех зимно време да пътувам до Бучино-Дервен. През месец февруари 1893 г. пак ме назначиха разсилен, но общината беше преместена в Заногe, а околийското управление в с.Искрец. През месец март в една голяма виелица спях в с. Брезе и на сутринта в местността Бабина река простинах. От тая простуда ме тресе още три месеца и напуснах службата.

С Л Е Д В А Н Е Т О М И В У Ч И Л И Щ Е

През месец октомври 1892 година пожелах да уча в училището в Искрецкия манастир. Явих се при тогавашния учител Янаки поп Любенов // Я.п.Любенов Маринков, дългогодишен учител и нар.представител в 4-то НС-Л.П.//. Той ме поразпита и като се увери какво знам, докладва на своите колеги, че като знам четирите основни действия по сметане, може да ме приемат в II-ро отделение, но домашните ми не се съгласиха, защото брат ми Таки се уволни от военна служба и се разболе. Баща ми беше обещал, щом се уволни брат ми Таки от военна служба, ще ме пусне на училище. Аз бях намислил да се уча самичък. През учебната 1893/1894 г. поменатият Ангел Н. Грозданов отвори в с.Заногe първи клас. Аз отидох да се практикувам в общината в канцелерията. Грозданов ме запита защо не дойда на училище. Аз му казах, че ще се уча самичък. Щом като Димчо Величков и Славко Илков от с. Заногe са самоуци и аз ще се уча като тех. Грозданов ми възрази, че те не знаят и колкото мене, „а в общината кой ще ти каже как да държиш писалката и да пишеш правилно.” Уверих се в това и почнах да посещавам училището и той ме настани като слушател в V-то отделение с учениците Петър Бончов, Вачо Пеянков, Методи Игнатов, Ганчо Маринков, Манол Начков и други не знам кои беха. Учителят почна да ме разпитва по уроци, но аз не бех се научил да говоря и затова почнах да изучавам уроците наизуст. По аритметика доста добре разбирах, но по граматика нямах никакво понятие, защото такава книга не бех чел. Най-интересно беше, когато ми дадох да прочета урок от христоматия. Въпреки, че думите правилно изговарях, нито на точка, нито на запетая се спирах. Това произведе един смях на другарите ми, но това

поправих до края на учебната година. Успех да изуча всичкия материал. Изпитите тогава беха устни и публични пред семейните слушатели. Беше изпратен от Искрецката прогимназия Тома Георгиев и от с. Церово Никола Величков, които ме изпитаха и получих обща бележка 5 /много добър/ и останах доволен от учителя Ангел Грозданов, че той ми спомогна, та свърших първи клас. През летото на 1894 г. баща ми ме уцани слуга в гр. Враца, в некой си Иван Н. Костов по прекор Дивия кон. Стоях до 20 юли и напуснах, защото паднах от една каруца и се убих.

Дойде време за започване на учебната 1894/1895 г. и аз отидох в с. Искрец на манастира и се записах за II клас, но в нашия дом се образува един съвет от баща ми и майка ми, братята Таки и Маринко и техните жени Иванка и Стоянка. Тоя съвет реши с пет човека-не и само един – за тоя на майка ми. Аз плаках, молах се, но без успех. За Искрец закъснях. В село Лакатник се образува II клас-VI –то отделение. Без да казвам на домашните, отидох там да се занимавам. В същото време встъпваше в длъжност нов свещеник, Иван Петров, та бех на церемонията. Забелязах, че жителите на с. Лакатник са много ученолюбиви. Всички говореха как да се подобри училището. Поинтересуваха се и за мене. Намериха ми квартира за 45 лева и храна за целия сезон в некой си Гюно Стонов. Той имал син за училище, та с него да другаруваме. Отидох си дома и казах на майка ми. Баща ми го нямаше, работеше по гората зад Петрохан в Рибна бара. Майка ми омеси хляб и с една торба тръгнах за при него да му изложа условията за учението ми в с. Лакатник, понеже учителите искаха неговото съгласие. Тръгнах от махала Мачища, през Студена река, Голема могила, Браковските совати, Генските совати и най-после чувам, че пее петел и право при него. Намерих хановете на Петрохан. Там забелязах, че има много турски таби. Казаха ми къде е Рибна бара. Тръгнах на северозапад по едно построено и махнато шосе. Минах през една могила на запад по същото напуснато шосе. Намерих Щафелъова поляна и още там се спуснах на Рибна бара. Намерих баща ми и брат ми Маринко и Славко Грозин, гдето работеха гора. С голям плач и молба, но баща ми пак не склони. На другия ден след моето дохождане, си дойдохме у дома и той ме покара за Лакатник. Развали ни всичките пазарлъци и ме върна за дома. Преклоних глава, нямаше що да се прави.

В село Лакатник имаше в това време двама чорбаджии-дедо Петко и дедо Цено. Дедо Петко имаше син Георги-народен представител. Георги имаше синове-Петър, Ненчо, Стоян, Киро, Иван и Георги. Стоян Ценов стоя народен представител.

И така пропуснах учебната 1894/1895 г. в доста напреднала възраст. През месец май 1895 г. нашите се наеха да пасат селските говеда, коне и свине в пасбището Крива река. На 25 март на Благовещение дойдох в с. Зимевица да изкарам на паша селските свине. Сборният пункт беше под църквата. Там чаках заран докато ги изкарат от домовете и аз от един прозорец вземах всеки ден по една книга за прочит. Най-много пасехме свинете в местността Локва. През това време забелязах, че това место е добро за дом. Нивите са повечето на преселени в махалата Губислав и размахнати от работа. Този мой блян се осъществи, когато през месец август 1900 г. побих първия колец и сега живея там.

На първи май откарах свинете в Крива река при говедата и конете. Енорийският свещеник в с. Зимевица ми даде библията си, та я четох и я носех в чантата си, като пасех конете.

През месец август 1895г. ходих по една работа в с. Искрец, там се срещнах с Първан Стоичков, общински писар, който ме покани да стана слуга в прогимназията-класното училище на манастира. Отидох при директора Иван Денев, който ме прие и бидох назначен с 35 лв. месечна заплата. Когато почнаха да дохождат децата, придружени от родителите си, аз се наскърбих, защо си нямам такива родители. Учители бяха директора Иван Денев от с. Малка Бресница-Тетевенско, Илия

Гудев от София, Ефтим Михайлов от Македония и Людовик Нагел от Чехия, който водеше със себе си малко момиченце-Марийка. Той ни много разправяше с назидателни думи, които аз не можех да забравя- ”Колко буде човек повече учи, толко повече буде работил, а не лежал на чужд гръб”. Марийка знаеше да говори на български и руски език, а баща ѝ не можеше да говори като нея, макар да беше учител. Людовик Нагел беше голям техник, затова си имаше инструменти. Изработваше много апарати по химия и физика на училището. През време на службата ми като слуга, беше ми на разположение училищната библиотека. Особено ми се понравиха Министерските сборници за народни умотворения, които са на брой 14 тома.

Служих на тая служба всичко тринадесет месеца, взех си пари и през 1896 и 1897 г. довърших заедно втори и трети класове. При свършване на трети клас аз се задомих с другарката ми Анастасия Рангелова от с.Брезе / от рода Георинци/ на 17.май 1898 г., с която прекарах щастлив живот и с нея имам 4 живи и 4 починали деца. Тя се помина на 14 декември 1945 г. С нея прекарах щастлив живот и без нея съм най-нешастен.

През месец август 1900 г. с брат ми Таки и баща ми основахме това селище в местността Локва, както е упоменато по-горе, а старият ми брат Маринко остана на онова селище в махала Мачища. В това време имахме овчарници-кошари в местността Равно буче-Бачаивата поляна и в Широки валог.

На 15 януари 1901 г. отидох войник да си отбия военната служба в 1-ви пехотен полк при фелдфебела Иван Кутев и ротния командир капитан Лазаров. След него дойде за ротен командир капитан Селвелиев. С него прекарах много добра служба. През моето служене се направи църквата ”Александър Невски” и паметника на Шипка. Тогава стана освещаването им. През месец септември 1903 г. ходих запас. Мобилизираха ни в гр.Брезник в 1-ви резервен полк по повод на един конфликт с Турция, че България поддържала комитите, за което Турция дала нота да спре преминаването на комитите. По повод на конфликта и тая частична мобилизация от Брезник заминахме за Кюстендил. Една нощ квартирувахме в Радомир, втората в Чакъл-къой на Коньовската планина в домът на един свещеник, който беше направил мелница да я карат коне. Тоя свещеник наскоро ръкоположен и аз имах щастието да квартирувам в неговия дом. След прекратяването на конфликта се завърнахме по домовете си. Тогава вземахме в гр. Кюстендил за по 5 стотинки килограм грозде.

БАЛКАНСКАТА ВОЙНА

/спомените за Балканската война са публикувани отделно/

СЛУЖЕБНАТА МИ ДЕЯТЕЛНОСТ

Мобилизацията за Балканската война ме завари писар в Зимевишката община и като се завърнах, пак си заех службата, но заварих секретар-бирника Ангел Гелев уволнен и мястото вакантно. На 5 октомври 1913 г. заех тая длъжност. На 15 март 1912 г. бех издържал изпита за секретар-бирник.

Както е описано по-горе, че съм стоял измервач през 1903 г. на ниви, ливади и гори, на 1-ти юли 1907 г. ме назначиха писар в Зимевишката община, но повечето си стоях дома, свободен на домашна работа. Военната служба ме бе накарала да остана свободен, та макар и сиромах. Бяхме си още заедно с брат ми Таки и си подобрявахме

земеделието. Разделихме се с него на 1-ви юли 1907 г. и постъпих писар в Зимевиската община, както е споменато и по-горе, а секретар-бирник стоях до 4-ти октомври 1918 г. и ме уволниха, понеже не бях от Демократическата партия. На 15-ти февруари 1919 г. ме назначиха секретар-бирник на Дупни-връшката община, Врачанска околия, дето стоях до края на 1921 г. и ме уволниха по даване на оставка. На 13-ти юли 1923 г. ме назначиха за писар в Зимевиската община, дето служих до 15 май 1924 г. и на тая дата постъпих секретар – бирник в Заселската община, която беше новообразувана и в която служих до 1-ви октомври 1926 г. Пропуснах да кажа, че съм служил от 1-ви октомври 1899 до 1-ви декември 1899 г. в Искрецкото околийско управление. Има и други служби, не споменати тук.

СТОПАНСКОТО МИ РАЗВИТИЕ

Както е споменато по-горе, с баща ми живеехме в махала Мачища. Имаше две ниви около 5 дка, всичко 10 дка работна земя. Ливади имаше повече. Една нива засявахме с жито и една с царевица, като всяка година ги разменявахме. Храната ни достигаше до към месец март и оттогава купувахме. Баща ми изработваше вили, дръжки, разбои, и с един кон ги носеше по Софийското поле или Дунавската равнина. Продаваше материалите срещу жито и царевица, която донасяше в дома. Тогава немаше складове за зърнени храни. Докато баща ни отнасяше материалите и донасяше зърнените храни, ние у дома ядахме коприва на каша или качамак, измешан с коприва. Аз си предначертах да напусна тая махала Мачища и си търся место с повече работна земя. Още като ходех на училище в с. Искрец, в поменатата прогимназия минавах повечето пъти през местността Локва и оглеждах как ще се строи на това место. Къде ще бъде къщата, кошарата, двора е др., въпреки, че там нямаше нито едно наше място.

След като свърших трети клас и се ожених, булката ми събрала от подаръци на сватбата 40 лева. За щастие зет ми Здравко Гьорин купил няколко места в района на с. Зимевица, от които едно от местата влизаше в моя проект за бъдещия дом в местността Локва. Поменах му да ми го продаде и го попитах колко пари иска. Заяви ми, че всичките му стрували 32 лв. Аз му казах, че само за това место му давам 32 лв. и той се съгласи. Наброих парите и тогава вече проимах селище, но още си бехме заедно с братята. Това стана през месец юли 1898 г. През 1899 г. купих нива в същото место от Петър Ленчов Клецов от 3 дка при съседите от две страни пасбище, Здравко Велчов и Митър Календерски за 70 лева. Пари ми беше дал учителят Тодор Динчов от с. Заселе на сума 200 лв., за да си купувам имоти. В същото време баща ми беше купил от Камен Цветков един дка и седем ара и с това вече станаха три имота. През месец май 1900 година баща ни замени ливада в Бачаивата поляна с наследниците на Паун Илиев, та станаха четири места. През август 1900 г. направихме колиба на същото место и турихме основите на днешния дом. Тук останахме с брат ми Таки, а старият ни брат Маринко остана в махалата Мачища.

Както е посочено по-горе, в началото на 1901 г. аз постъпих войник на действителна военна служба в 1-ви пехотен Софийски полк, 4-та рота при ротния командир капитан Лазаров, фелдфебел Иван Кутев, взведен подофицер Филчо Димитров на 1-ви взвод, на 2-ри взвод Стойков – македонец. Капитан Лазаров отпосле стана генерал. Фелдфебел Кутев е същият, за който Йордан Пекаров на стр. 290 на книгата си „Спомени, живот и дейност“ е записал „Не съм видял човек с по-мръсен език от неговия“. Всички началници спрямо войниците бяха много груби и обръщенията им бяха с неприлични думи-багабонти, магаре и др. Аз ги оприличавах на некултурни хора. Много си изпатих, както от фелдфебела, така и от ротния командир, но благодарение, че се командирова в нестроева рота, та вместо него дойде капитан

Селвелиев. Тай ме така обикна и пое под своя закрила, че и подир уволнението ми отивах при него на разговор. През Балканската война той дойде в Япанджи в качеството на дружинен командир, но аз не му се представих. Видях го в София цивилен и му казах, че съм бил в неговата дружина и той ме прекори, че не съм му се представил.

През 1902 г. се уволних от военна служба и узнах, че Цако Бенков купил още една нива в местността Локва с цел да ми пречи. Почнал да купува още една от източната страна на моя проект от Манко Ангелов, но последният ме заяви, че я бил сменил с Митър Календерски и ми даде право да я купувам от него, което и направих. Понеже Цако Бенков беше богат човек, пък и влиятелен пред Общината, смяташе, че не ще има кой да му пречи, но аз не му се боех. Тогава като измервач я присъединих тази, която купих от Петър Ленчов и я съединих на едно. Днес я именуваме Календерската, а другата, по-надолу-Кукерската. Също през 1903 година купих една в местността Леовица, която сега е в брат ми Таки и баща ми.

През 1908 г. се разделихме с брат ми Таки и баща ми остана с него. През това време изкупих от Славко Манов долната част от Лешкетото и Чепуриловата за 140 лв. Тия пари другарят ми Стойко Дамянов Стаменков изтегли от БЗК-Банка/Българска земеделска кооперация/, за която заслуга до живот ще съм му благодарен. Отпосле аз ги внесох в банката. Въпреки, че на мое име съм изкупувал тези имоти, освен Лешкетото и Чепуриловата, останалите си разделихме с брат ми Таки. Сграда за живеене с размери 3 на 3 метра направих, като извадих вътрешните шинди-дъски и измазах с кал и направих таван. Там прекарвахме зимата с жена ми и трите ми деца-Ангелина, Ана и Димитър. Взех си дел 15 овце и една крава. От овцете продадох 3, а останалите 10 дадох на прехрана при шурея си в с. Брезе, като си дадох сено. За работа взех от Динчо Бенчов два юнци на прехрана. През зимата работих в с. Церово в кариерите с надница 1 лв. и половина. През пролетта на 1907 г. Здравко Белчов ми направи колела, а другото по колата си направих сам. Обаче Динчо Бенчев си взе воловете. На 1-ви юли 1907 година се принудих да стана писар в общината в с. Зимевица и за два месеца ми дадох 60 рева и аз останах доволен от тази служба. През есента на същата година посях с есеница Кукерската и Календерската нива. През 1908 г. беше голяма суша, но моята есеница даде пет стари оки от сноп, та навършах 1500 стари оки жито и за пръв път видох толкова жито. През тази година не се роди жито. В селото някои се принудиха и си изпродадох добитъка на безценица. Моите шуреи си продадох овцете заедно с моите и срещу тях ми дадох два юнци за 70 лв. Аз бех купил един чифт волове за 200 лв., а ги продадох за 90 лев. За 40 лв. купих един кубически метър чамови дъски да правя разборни кошарища. Бях специализирал в неделен курс при разсадника в Павлово със заселския учител Любен Кацаров. Шуреите за продадените от тях овци се издължиха с юнците, с които работих няколко години. После ги продадох и си купих три крави с телци. Пролетта на 1907 г., както и зимата на 1908 година иззимихме със слама от Плевенско.

През месец септември 1908 г. се обяви независимостта на България и аз отидох запас за три седмици в гр. София. На 18-ти януари 1909 г. се помина баща ми. През същата пролет аз дадох един сандък за пчели на Занко Любенов и Георге Дяволски, които ми дадох за тях по един кошер пчели и аз станах пчелар и през това лето си събрах мед. През 1910 се роди много сено. Докарах от Слатина 10 коли сено и от Широки валог беше много. През същото лето кошерите много напреднаха. Имаше изобилен мед и роене. С брат ми Таки се разделихме много редовно без спорове. Аз привзвам имоти в Клецовата дупка, Широки валог и Гърлото от 12.5 декара. На 15-ти март 1912 година издържах изпит за секретар-бирник с обща бележка -4. През същата година стана мобилизацията на българските войски, описана по-горе.

На 6-ти септември 1912 г. се помина Минчо Найденов, наш вуйчов син, като остави единствения си наследник-съпругата си Босилка Минчова с добро състояние-наследство. В последствие тя осинови брат ми Таки, който ми продаде в Локва селището си - две ниви, къщата и кошарата за 800 лева. Минчо Найденов бе заложил нивата си в Равната ливада при граници-Велико Гергов от две страни, пасбище на Дамян Ленков с пространство 12 дка и 8 ара на Христо Грозданов от с. Заног. Въпреки, че му я искаха други, той покани мене и ми я продаде със залога и други разходи за 1200 лв., за което съм му благодарен. Сега вече имам нотариален акт за нея. За първи път я посях с есеница и получих 150 кофи жито по 16 килограма кофата.

През 1926 г. купих от Ангел Гелев нивата на Криводолската могила за сметка на сина ми, като отпосле я смених с брат ми Таки за Веселиновата. Смених също и ливадата в Цветкова дупка, Широки валог. В същото място и от същата ливада изкупих от брат ми Маринко и от сестра ми Дица и сега нивата е в мои ръце. За сметка на син ми Димитър-от Йордан Райков, Томе Цаков, Грозда Заркова и Иван Ценов по половината със син ми Димитър Паунов. Нивата в Лешкетото е купена от Славко Манов, Здравко Георин и Геле Недков.

С това нашият имот се закръглява както следва:

1. Нива в Локва, Кукерската и Календерската от около 10 дка при граници-от две страни пасбища, път и наследници на Здравко Велчов.

2. Нива в Локва от 10 дка при граници-нашия дом, нашата гора, пасбище, от която нива на син ми Димитър 2 дка и 5 ара.

3. Нива в Лешкетото от 6 дка и 5 ара при граници-Ганчо Илиев, от друга страна пасбище и моя гора.

4. Нива и ливада Клецова дупка- от 4 дка и 5 ара при граници-Саве Грозин и от другите страни пасбище.

5. Нива Равната ливада от 12 дка и 8 ара при граници-Величко Гергов при две страни, Дамян Левчов и Саве Грозин.

6. Нива Широки валог от 27 дка при граници-пасбище, наследници на Вуце Томин, Димитър Паунов и път.

7. Нива Широки валог от 12 дка и 6 ара. при граници - пасбище, наследници на Цако Бенев и Димитър Паунов.

8. Ливада Чепуриловата от 8 дка, при граници-от три страни път, нашия дом, Димитър Паунов, наша ливада и път.

9. Ливада –дома от декар и 4 ара при граници –моя нива, моя ливада и нашия дом.

10. Ливада-Цветкова дупка от 4 дка и 5 ара при граници-моя нива, моя ливада и път.

11. Гора –Цветкова дупка от 1 дка при граници-Здравко Иванов, Дано Иванов и път.

12. Гора-Кулкин подмол от 1 дка при граници- от три страни пасбище и моя нива.

13. Гора – Клецова дупка-от 1 декар при граници- от три страни собственика и път.

14. Други имоти, които влизат в собственост на син ни Димитър Паунов, а именно-нива-Цветкова дупка при граници от две страни пасбище, наша нива и наша ливада и път.

15. Моя собствена гора –Лешкетото от 1 дка при граници-Генчо Илиев, наша нива и пасбище.

16. Нива Цветковата от 1 дка и 7 ара при граници –Димитър Паунов, наша ливада и път.

17. Собственост на син ми Димитър –нива Широки валог от 11 дка при граници-наследници на Вуце Тонин, пасбище, Паун Вучков и път.

КУЛТУРНАТА МИ ДЕЯТЕЛНОСТ

На 1-ви декември 1931 г. основахме в с. Зимевица читалище „Св.св. Кирил и Методий,” на което бех председател и касиер-счетоводител до 6 април 1946 г. и го предадох на Асен поп Кръстанов, учител.

КООПЕРАЦИЯТА

На 28 декември 1934 г. също по моя инициатива, от 8 души членове основахме кооперация „Бабина река” в с. Зимевица с 400 лв. встъпителни и 4000 лева капитал. За утвърждаването похарчихме 5500 лв. При учредяването, аз като най-стар бех председател и като такъв ме избраха и на управителния съвет. Понеже кооперацията нямаше собствен капитал, аз за пръв път внесох 5000 лв. и купих в София един чувал ориз и един сандък захар и наехме помещението на Дано Стойков и магазинер Начо Иванов със заплата 50% от печалбата.

От 1934 г. Общината ни бе преместена на гара Бов. Голема пречка срещнахме през това време от тогавашните юристи, кметове и местните търговци и кръчмари. Най-големи противници в с. Зимевица беха местния бакалин Рашко Такев и брат му Атанас Такев кръчмар. Членовете постоянно се увеличаваха. Докато общината беше на гара Бов, от страна на кооперацията аз бех общински съветник. Един от общинските съветници, недоволен от моите решения в Общинския съвет, почна чрез други лица да търси да търси начин да ме махне от председателското място и от касиерското такова, понеже изпълнявах и тая длъжност. През 1939 г. селата Заног и Зимевица се отделиха от Бовската община и образуваха самостоятелна такава в с. Заног. За кмет бе назначен Петко Деянскиот с. Осеновлак. След него дойде Георги Кръстев, адвокат от София и с него си не „врзвахме конете на едно място”, понеже беше против кооперацията.

Магазинът се доста разработи с магазинер Начо Иванов и кооперацията напредна. Кръчмарят Атанас Такев дава заявление да стане член на кооперацията. Приехме го, като направихме сметка, че той ще стане като апостол Павел. Подведен от поменатия по-горе общински съветник, той се кандидатира за управителния съвет и го избраха председател с цел да ме уволни от касиер- деловодител. Без мое съгласие пренесъл магазина в кръчмата си и почнахме с него гонитба.

Почна се втората Европейска война. Тогавашните кметове даваха нарядите за доставка на храни на търговците, а не на кооперацията. Най-последно, не помна кой беше кмет, се разреши заедно със Заножкия бакалин Станко Андонов да раздаваме брашно на гара Бов, където ние имахме склад. Същият кмет, веднъж дал бележка за един чувал брашно на негов доверител и аз прибрах стойността от неговия пратеник. А той кмета искаше да не го плаща и ми направи бележка. За мое наказание отреза кооперацията като доставчик и това станало с нашия магазинер. Отивам веднъж по моя работа на гара Бов и намирам, че Станко Андонов раздава брашно без нашия магазинер. Връщам се в село и питам магазинера защо не е на Бов да раздава брашно. Той ми отговори, че ние нямаме пари. В същото време кръчмата на Атанас Такев пълна с хора. Публично

направих протест срещу кмета и магазинера Начо Иванов. Един от общинските служители, роден в Зимевица, ми каза „Ти не знаеш що говориш”. С това се наложих на кмета и въпреки, че не му беше по волята, разреши на кооперацията да доставя брашното и други продукти на с. Зимевица. Една група от около 30 души от с. Заногe поискаха да станат членове на нашата кооперация в с. Зимевица. Тия 30 души беха събрани в дома на Георги Тодев от с. Заногe. Повикаха ме, разменихме мисли доста много. Подписаха заявленията си и платиха членските си вноски. Имало между тях и шпионин на кмета, който доложил, че аз съм казал „ако победи Германия, българският народ ще бъде окончателно загубен, заробен”. Този шпионин донесъл на кмета политическия въпрос. Кметуваше в това време в с. Заногe един македонец от охридските села със сръбско образование. Викна ме един път в канцеларията. Скара се с мене - „Кой ти разреши да правиш събрание и да говориш против Германия и защо не ми кажеш, че ще събираш членове на кооперацията”. Аз му казах, че „Постъпил съм така, защото ти си против кооперацията”. Той веднага написа заповед, с която ме глоби 500 лева и ми забрани да правя събрания без негова разрешение. За да загуба правото на обжалване, секретар – бирника внесе за мене сумата.

Щом получихме в с. Заногe 30 членове, отворихме в махалата Тимото магазин с магазинер Гошо Ангелов. След отварянето на тоя магазин от с. Заногe дойдоха около 90 членове. След 9-ти септември 1944 г. пренесохме магазина в с. Заногe и вземахме нарядите в това село.

През новия режим Кооперацията напредна, но Директора на Свогенската БЗК-Банков клон Страшимир Христов ни следеше с лошо око. През 1943 г. аз бех капарирал пред Районния кооперативен съюз 15000 кг изкуствена тор. Същата тор беше пратена в гр. Лом чрез Банка Своге, а този директор я превел на Бовската кооперация „Скала”. След това почна да настоява нашата кооперация да се съедини с Бовската. Аз не го послушах. Той подведе друго средство. Подучил някои от с. Заногe да образуват нова кооперация, за да може да избере в управителния съвет по негова воля Атанас Такев, когото членовете от Заногe не щат. С тая си деятелност директора Страшимир Христов постигна целта си. Допрати инспектори да правят ревизия и ме доста тормозиха, но благодарение на българското правосъдие на днешния режим отхвърлиха всичките приписани ми престъпления.

При приключване на сметките на 31 декември 1944 г. регистрирах чиста печалба 136,329 лв.-словом сто тридесет и шест хиляди и триста двадесет и девет лева. А на 31 декември 1945 г. 222,059 лв.-словом двеста двадесет и две хиляди и петдесет и девет лева.

1. На 31 декември 1944 г.- 136.349 лв.

2. На 31 декември 1945 г.- 222.059 лв.

Всичко за двете години-358.379 лв.

На тия събрания същият директор представи пред членовете, че сметките ми не са верни, а би трябвало Кооперацията да не записва големи суми. Това е дало повод на моя заместник, на 31 декември 1946 г. да запише чиста печалба 3564 лв.

ПРЕПОВТАРЯМ НЯКОИ СВЕДЕНИЯ ПО СЪЩАТА КООПЕРАЦИЯ

Тази кооперация постепенно почна да се развива като в последствие дойдоха членове и от с. Заногe и отворихме магазина на станция Бов, с. Зимевица, с. Заногe и гара Лакатник. От основаването до 6 март 1946 г. аз изпълнявах длъжността касиер –

деловодител. През същото време много ми пречеа както от с. Зимевица, така и от с. Заногe-местни търговци и кръчмари.

Кооперацията искаше да вземе млекопреработването в тия села , а с. Зимевица и с.Заногe беа една община. Но поменатите търговци не позволяваха на кооперацията да вземе млекопреработването в тия села. В последствие се установи в агрономството, че името на кооперацията е зачеркнато, а е записано това на Димитър Генчов от с. Заногe и той нае млекопреработването в местността „Понор”. Той заработи, но през летото минаха шумкарите и я унищожиха и тя преустанови функциите си. През началото на 1944 г. млекопреработването бе възложено на братя Кралеви от София. Управителният съвет на кооперацията настоя пред Министерството на земеделието и най- после го отне от братя Кралеви. Но за жалост тъкмо кооперацията да започне да работи и помещението на мандрата изгоре, запалено от злосторник. Тогава лесничейството разреши да се отсече от общинската гора материал за направата на нова мандра. С това млекопреработването закъсна с един месец. За майстор на мандрата бе назначен Гастон Калчев от гр. София. Като дойде да почне работа, той вземал от братя Кралеви цедилките и ги оставил у дома си, а взел колкото са му потребни и необходими и това съобщи на управителния съвет на Кооперацията и докато функционираше, не си ходи дома, а жена му беше в Копривщица, та цедилките не можеха да се вземат.

При ликвидацията на мандрата, Заноженският общински клет с писмото си от 6 август 1944 г. под № 1436 бе поискал от компетентните власти наряд за жителите на Заногe и Зимевица няколко пити кашкавал и беа заминали с председателя Ангел Гелев за гр.София и на уречената дата да се срещнем в дома на майстора заплатиме заплатата и хонорара –кашкавала, маслото, изварата и сиренето и като предназначено за връщане, ако наряда не бъде разрешен, останалото да се повърне на съхранение в Халите.

В това време кметския наместник Атанас Такев тръгнал заедно с магазинера Миле Петров и не предали в халите 13 пити кашкавал, а да заблудят милицията, че останалите у майстора Калчев материали уж са били крадени. Милицията ги конфискувала в Софийския околийски управител ни задържа, докато се направи разследване-мене, майстора и председателя и там престояхме една седмица /6 дни/ . Образува се преписка от акта №24.864, която прокурора е определил от 20 декември 1944 г., образувана по повод акта №5108120, прекрати го по липса на данни за извършено престъпление. На 22 септ.1945/?/ г. дохожда в с.Зимевица инспектора Стефан Стойков и ме начете за конфискуваните материали- кашкавал, масло, сирене, извара и цедилки със сумата 39 739 лв., въпреки че тия материали са изгубени в стопанската милиция. Също ме начете 31000 лв. в полза на магазинера Миле Петров, че уж една сметка съм му завел два пъти. Също, че съм имал вересия при магазинера Начо Иванов на сума 51000 лв., която сума Начо не ми поиска и не благоволи да ми каже от що произлиза. За тия суми инспектора не благоволи да ми състави акт, а само ги записа в дневник-касовата книга, да не мога да ги оправдая отпосле.

Но аз намерих начин. Сумите 39429 лв., 31000 лв. и 51000 лв. сортирах, та освободих касата и тая сума мина по мои дебитар- ни сметки и подадох заявление до контролната комисия да ми се направи нова ревизия. На 13 юли 1946 г.дойдоха двама инспектори-Мозенски и Симиларов.Направиха ми много строга ревизия за това що съм извършил,съставиха акт и го изпратиха на прокурора. Последният образува следствено дело №345/1946 г. По мое искане назначи се вещо лице, прегледа всички книжа и даде едно заключение от 30 страници. Това следствено дело ,V-то наказателно отделение с определението си от 15 юли 1947 г. ме напълно оправда. За начета въз основа на същия акт БЗК БАНКА от 20 април 1946 г. с постановлението си пред комисията за държавен контрол. Последната издаде едно решение от 30 юли 1949 г., с което ме напълно

оправда., но начета към частни лица по съдебен ред да си искам от тях. Водих частно гражданско дело пред Свогенския околийски съд против магазинера Миле Петров ,където го осъдих по дело №43/1952 г.

Понеже с директора на Б З К банка Своге Страшимир Христов бех в лоши отношения, той най-много ме гонеше.На общото събрание на 6 април 1946 г. той протестира, че Кооперацията иска чиста печалба към 31.XII.1945 Г.-222052 лв.От тогава до края на 1954 г. Кооперацията е приключвала повече със загуба и това е дало повод днес същата да се съедини с Бовската под названиее”Скала”.

ПРОЦЕСИТЕ НА СЕЛО ЗИМЕВИЦА

Още от турско време, та и от после жителите на село Зимевица са владеели гората Царица при граници- Бачаивата поляна, Билото, Заноженския яловарник, Яворако и по коларския път до Делената вода, Студената река до дека се влива реката, що тече от Заноженския яловарник в Студена река, Дългата полена, Влъчков извор, Заногенската дълга полена, Кюмето, Манков рът, Свинярнико при изгорелата бичкия до река Пробойница,Чуколово требеж, Синята грамада, Седлото-Бачаивата поляна, първа точка.Описаните граници на тая гора-Царица, Свинярнико и Балдуин до 1909 г.са владени от жителите на село Зимевица.

Понеже те, жителите на Заножене-Берковско, всяка година пасеха държавното пасбище Козница и напоследък го изкупиха от държавата, подвеждат горските власти да опишат тая гора съгласно член 3-ти от закона за горите, за държавна , за да могат същите жители да я използват за паша. Берковското лесничейство, което е описало тая гора, публикува протокола в Държавен вестник и дава право за обжалване от недоволните. През 1910 г. се събрахме на общо селско събрание, за да обсъждаме тоя въпрос. Събранието взе решение да се обжалва протокола и даде мандат на общинската власт да заведе дело и избере комисия, която да събира от селото волни помощи. Тази комисия бе от следните лица-Христо Савов, Здравко Маринов и моя милост Паун Вучков.Отидохме със секретар –бирника Ангел Гелев в София при адвоката Георги Стурев,бивш министър и заведохме дело Софийски окръжен съд. Делото се насрочи на 29 юли 1912 г. на самото место.Адвокати беха-Георгиев от Враца, Малинов-бивш министър и Никола Здравков от гр. София. Страна на Общината-Ангел Здравков-кмет, а на държавата-държавния адвокат.Това дело го печели с.Зимевица. Държавния адвокат обжалва делото пред Софийския апелативен съд и се гледа на 15 юли 1915 г. на същото место-Яворако. Адвокати беха –Малинов,Стефан Дойчинов и огр. София и Георгиев от гр.Враца. Страна на с. Зимевица бе тогавашния кмет Антон Тасков, но му помогнахме всички зимевичани и аз в качеството на секретар-бирник и Ангел Гелев-бивш такъв. В резултат, село Зимевица спечели делото като се признава за общо ползване от жителите на селото, но не и за собственост. Аз се уверих, че като се признава за общо ползване, ние нищо не губиме.

Войната се обяви и аз в качеството си на секретар-бирник поисках да се прати препис от съда на общината и два месеца срок за обжалването му. Изтеглих и изпълнителен лист.Дохожда съдия-изпълнител Ангел Георгиев от с. Искрец и ни въведе през месец август 1922 г. Против тоя въвод ни заведе дело с. Брезе, но загуби. Същото село ни заведе дело за собственост на Студена река. Спогодили са те със с. Загъжене, изтеглили изпълнителен лист и се въвели във владение. С.Зимевица обжалва тоя въвод и го спечели. Брезени обжалваха делото пред апелативния съд и последния

настоя да се спогодиме. Ние нагодихме границите - гроба на Георге Гладния при левия бряг на Студена река до водотека Тънкия и Дебелия ридове, където се втича Студена река и от гроба по Дебели рид до Заноженското пасбище Козница и от гроба до Студена река, по течението до Церовската вада до при крушата.

Аз в качеството си на общински съветник направих спогодба с общинския кмет на с. Искрец, Кръстан Найденов и от страна на Бовската община Трайко Кръстанов и от тогава до сега не е имало такива спорове със с.Брезе за Студена река.

ПОДЕЛБАТА НИ СЪС СЕЛОТО ГУБИСЛАВ

Понеже махалата Губислав е доста отдалечена от центъра на селото Зимевица, жителите ѝ поискаха да се отделят в отделно село. В това време нашето село беше причленено към Бовската община и аз бех общински съветник и пълномощник заедно с кмета. В същото време село Зимевица и село Заногге се отделиха от Бовската община в Заногенска такава. Делото по тая поделба се гледаше във Врачанския областен съд под № 1444 от 1933 г. и приключи на 30 юли 1939 г. със спогодителен протокол.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е Н А Ч А С Т І

1. Детството ми	стр.	1
2. Ходенето ми с добитъка		3
3. На общинска служба		5
4. Следването ми в училище		6
5. Балканската война /публикувана отделно/		
6. Служебната ми деятелност		8
7. Стопанското ми развитие		9
8. Културната ми деятелност		11
9. Кооперацията		11
10. Преповтарям някои сведения		13
11. Процесите на село Зимевица		15
12. Поделбата ни със село Губислав		16

2014 г.

Виолета Дичева

